

VALTIONEUVOSTON PERUS- JA IHMISOIKEUSYHTEYSHENKILÖIDEN VERKOSTO

Aika 5.3.2019 klo 13.30 – 15.30

Paikka oikeusministeriö, Eteläesplanadi 10, neuvotteluhuone Julkisuus

Osallistujat
Henriikka Leppo, VNK
Janina Hasenson, UM
Sonya Walkila, OM
Kristiina Kouros, Ihmisoikeuskeskus
Riitta Länsisyrjä, EOA:n kanslia
Tapio Puurunen, SM
Krista Sirén, SM
Päivi Kantanen, TEM
Ilkka Ojala, PLM
Minna Ruuskanen, OKV
Satu Heikkinen, OKM
Charlotta von Troil, YM
Johanna Suurpää, OM, pj
Kaisa Tiusanen, OM, sihteeri
Yrsa Nyman, OM

1 Kokouksen avaus

- Puheenjohtaja avasi kokouksen klo 13.35.

2 Edellisen kokouksen pöytäkirja

- Edellisen kokouksen pöytäkirja hyväksyttiin.

3 Verkoston työohjelma vuodelle 2019

- Tiusanen/OM esitteli lyhyesti kokouskutsun mukana jaetun luonnoksen verkoston työohjelmaksi vuodelle 2019. Ohjelmassa on alustavat kokousvaraukset sekä vuoden keskeiset teemat, jotka ovat kansallisen toimintaohjelman seuranta ja evaluaatio, verkoston uudelleen asettaminen sekä ajankohtaiset ihmisoikeusasiat.
- Todettiin, että ohjelmaa on mahdollista muokata hallitusohjelman pohjalta. Käytiin keskustelukierros ministeriöiden hallitusohjelmavalmisteluun tarjoamista perus- ja ihmisoikeuksien kannalta relevanteista teemoista.

- Todettiin, että seuraavien ihmisoikeuspoliittisten asiakirjojen valmistelu käynnistyy uuden hallituksen linjaamalla tavalla, todennäköisesti vasta vuoden 2020 puolella EU:n neuvoston puheenjohtajakaudesta johtuen. Hallitusohjelmakytköstä on syytä vahvistaa.
- Seuraavan verkoston asettamiselle linjattiin ohjeeksi, että jo asettamispäätöksessä voitaisiin kuvata verkoston jäsenten tehtäviä omissa ministeriöissään. Tämä tukisi jäsenten roolia omissa organisaatioissaan.
- Nousevina teemoina mainittiin mm. sääntöpohjaisen järjestelmän puolustaminen, yhdenvertaisuus ja rasmin vastustaminen, linkitys kestävän kehityksen tavoitteisiin, köyhyyden torjuminen, lapsen oikeudet sekä tekoäly. Yleisesti toivottiin eri kansainvälisten järjestöjen tasa-puolista tarkastelua.

4 Valtioneuvoston perus- ja ihmisoikeustoimintaohjelman täytäntöönpano ja täytäntöönpanon seuranta (hankkeiden seurantataulukon päivittäminen, raportointi ja ulkoinen arviointi)

- Tiusanen/OM esitteli lyhyesti kokouskutsun yhteydessä jaetut asiakirjat eli toimintaohjelma-hankkeiden seurantataulukon ja tekstimuotoisen koosteen hankkeiden toimeenpanosta. Asiakirjoista on pyydetty ministeriöiden kommentteja 21.3. mennessä. Tarkoituksena on, että asiakirjat olisivat tämän kommenttikierroksen jälkeen julkaistavissa Hankeikkunassa.
- Nyman/OM kertoi menevänsä maaliskuun loppupuolella Ihmisoikeusvaltuuskuntaan kuultavaksi toimintaohjelman toimeenpanosta. Kuuleminen on samalla tilaisuus saada palautetta seuraavan toimintaohjelman suunnittelun pohjaksi.
- Taulukkomuotoista raportointia pidettiin selkeänä esitystapana. Päätettiin, että hankkeet esitetään muodossa ”valmis-kesken-ei toteutunut” sen mukaan, onko hanke toteutunut toimintaohjelman mukaisesti. Mikäli hanke on muuttunut toimeenpanon aikana, raportoidaan se keskeneräisenä. On tärkeää, että hankkeiden toteutumisesta muodostuu selkeä kuva. Toteutumisprosentti on joka tapauksessa varsin hyvä.
- Toimintaohjelmasta toteutetaan vuoden 2019 aikana riippumaton evaluaatio, mahdollisesti yhdessä demokratiapoliittisen toimintaohjelman kanssa. Pohdittiin, että ohjelmien vaikuttavuus voisi olla yhdistävä näkökulma.

5 Ajankohtaisia asioita (Suomen puheenjohtajuuskausi Euroopan neuvostossa ja Suomen EU-puheenjohtajuuskausi)

- Hasenson/UM kertoi Suomen Euroopan neuvoston ministerikomitean puheenjohtajuudesta, jota on jäljellä vielä kaksi kuukautta. Kokousta edeltäneen viikon tekoälykonferenssi oli yksi kauden päätapahtumista. Sitä pidettiin erittäin onnistuneena. Muitakin tilaisuuksia kaudella järjestetään vielä lukuisia eri substanssiministeriöiden toimialoilla. Kauden huipennus on toukokuun ulkoministerikokous Helsingissä. Virallisen ohjelman lisäksi Suomea on työllistänyt järjestön kriisi liittyen Venäjän jäsenyyteen.

- Tiusanen/OM kertoi ministeriön valmisteluista neuvoston perusoikeustyöryhmän (FREMP) osalta. Tiusanen esitteli myös suunnitelman pj-kauden tilaisuuksista. Listaus on luottamuksellinen. Leppo/VNK totesi, että demokratian, oikeusvaltioperiaatteen ja perusoikeuksien muodostaman kokonaisuuden on tarkoitus näkyä vahvasti Suomen puheenjohtajuusohjelmassa. Oikeusvaltiokysymyksissä Suomelle on tulossa varsin kiireinen puheenjohtajuus. Hasenson/UM totesi, että ihmisoikeustyöryhmä (COHOM) on ulkosuhdehallintovetoinen, mutta Helsingissä on kuitenkin epävirallinen työryhmäkokous. Koherenssin varmistaminen on tärkeää. Yritykset ja ihmisoikeudet on aihe, joka tulee olemaan esillä.

6 Muut asiat

- Intersukupuolisia lapsia ja heidän hoitokäytäntöjään koskeva selvitys on julkaistu.
- Against hate –hankkeen julkisuuskampanja on käynnistynyt, materiaalit ovat verkossa saatavilla.
- Ministeriöiden vihapuhetyöryhmä on saanut jatkoaikaa huhtikuun loppuun saakka.
- Muistutettiin mahdollisuudesta käyttää verkoston postilistaa tiedottamiseen myös ministeriöiden omista hankkeista ja tilaisuuksista.

7 Kokouksen päättäminen

Puheenjohtaja päätti kokouksen klo 15.22.